

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 210 (1460) • Середа, 6 листопада 1996 року • Ціна договірна

Шосте падолиста лістовника листопада

Сьогодні — день визволення Києва від гітлерівських загарбників

Причетність до подій великої війни — справа надто делікатна, а то й спірна, мовав, хто перший увірвався в завоюване місто й в Історію. Тому героєм нашої сьогодишньої першої полоси ми свідомо обрали чоловіка, котрий до визволення Києва безпосередньо причетний не був. У ті дні він, серґант Іван Листопад, родем з-під Умані, вивис на штурмові ладних бомбардувальників у Сибіру. Воювати почав у сорок четвертому, ційні аеродром, так розпорядилася доля, був під річкою Уманню, од званні Листопад літав на американських В-25 бомбити Будапешт, склали вантажі югославських та чеських партизанам, літав також на Кеніґсберг, Брестав, Берлін.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША

Парламентська
хроніка

Найкраща боротьба зі злочинами — невідворотність покарання за них

Ранкове засідання 5 листопада

Трагічною передісю до дня уряду, на якому розглядали питання боротьби з організованою злочинністю, стала хвилина мовчання, якою депутати вшанували пам'ять свого коле-

ги Євгена Шербаня, розстріляного 3 листопада в Донецькому аеропорту. У зв'язку з наголою смертю Михайло Четвертний оголосив заяву від фракції «Соціально-ринковий вибір» (до неї

належав Євген Шербань). У заяві, зокрема, йдеться про злочини створення спеціальної слідчої комісії Верховної Ради України, яка триматиме під контролем розслідування цієї справи.

(Закінчення на 2-й стор.).

Грузини проголошують тост за міцність зв'язків

У Тбілісі відбулася зустріч сам на сам Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка і Президента Грузії Едуарда Шеварднадзе. На ній було обговорено питання реалізації тих документів, які було прийнято до цього, а їх більше тридцять. Зокрема, розглядалася проблема створення транспортного коридору Баку-Тбілісі-Поти-Одеса, який, як передбачають обидві сторони, вирішить не тільки транспортну проблему, а й

енергетику. Було розглянуто також переплетіння будівництва поромної переправи Поти-Ілдіцкськ і нефтового терміналу в Поти. Розглядалися проблеми розвитку економічних взаємодій двох країн і розширення торговельних відносин. Зокрема, як зауважив Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, Україна мотла б поставити турби високого тиску і енергетичні установки, повномасштабне Укринформ.

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

«Голос України» був і залишається єдиним, призначеним для розуміння мислячих.

«Голос України» — це означає, що Вас і Ваші політичні інтереси.

Передплатити «Голос України» українською мовою — 60955.

російською мовою — 60997.

Передплата щонайменше на півроку 1997 року — 12 гривень.

Можна передплатити «Голос України» на весь наступний рік за 24 гривні.

Є передплатити тільки для ветеранів ВВВ і праців, студентів, чорнобильців, військовців 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за рік.

Депутати попереджають: як гуннеш, так і відгуннешся

Відбулося спільне засідання постійної Комісії Верховної Ради України у закордонних справах та зв'язках з СНД і делегації України на переговорах з Російською Федерацією. «Ми зібранихся з приводу перебігу переговорного процесу щодо підготовки базового політичного договору з РФ і розподілу Чорноморського флоту, — заявив журналістам голова комісії Володимир Олійник. — Тому що це стосується територіальної цілісності України і нашої національної безпеки взагалі». У разі прийняття Держдумою РФ 12 листопада закону про російський статус Севастополя Борис Олійник не виключав ухвалу Верховною Радою закону про статус іноземних військ на території України з визначенням терміну виводу ЧФ.

А найбільшчими дивом члени Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД мають узагальнити запропоновані депутатами проекти постанов парламенту з питань розподілу ЧФ та у зв'язку з ухваленням Думою РФ законом «Про припинення розподілу Чорноморського флоту». Про це повідомив заступник голови комісії Іван Зася.

На цукрозаводах «розгодинилося»

Теплі дні, що випали на початку листопада, дали змогу інтенсифікувати буржозніральні роботи. Є підстав вважати — землероби «втягнуться» до колосів заплапановані 26 млн тонн коренів.

Прискорення полевих робіт дозволяло обертати «згодованими» останнім часом через нестачу сировини цукрозаводам. Як повідомив заступник голови правління з економічних питань концерну «Укрцукор» Олександр Багатуренко, за добу переробники видають 45,1 тис. тонн цукру (1995 р. — 53,4).

Станом на 2 листопада виробили 1373,3 тис. тонн білого цукру, натомість за аналогічний період торік — 2043,1 тис. Одначасно 18 вітчизняних заводів із 191 зупинено — брак мазуту.

Верховна Рада України з глибоким сумом сповідає, що 3 листопада 1996 року на 51-му році життя загинув народний депутат України, член Комісії Верховної Ради України з питань громадської турботи ШЕРБАНЬ Євген Олександрович, випалював щиро співчуття родичам і близьким покійного.

Є
приємна
новина!

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших тридцять ми назвали в попередніх номерах):
31. Стрийському ЗАТ «Гута» (в. о. голови правління Марія Тимків) — набори футбольні;
32. Асоціації ринкового коньясту України (президент Василь Шерпан) — породисті лоша;
33. Відкритому АТ «Полтава-Ферро» (голова правління Микола Ключко) — сирені чайні та кавовий;
Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «Голос України» — тиждень на 1997 рік. Надішліть до редакції листівку з позначкою «Лотерея «Г-97», де вказати прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.
Друзі! Стайте за газетою. Щодо номера і нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

Постанова Верховної Ради України

Про проект Закону України про податок на майно підприємств

Враховуючи те, що в умовах кризового стану економіки України введення податку на майно підприємств значно погіршить фінансовий стан підприємств, посилить податковий тягар на Фондомістській галузі і стимулюватиме інвестиційні процеси, Верховна Рада України постановляє:

1. Вважати за неоподатковуване введення податку на майно підприємств до 1 січня 1999 року.

2. Відхилити проект Закону України про податок на майно підприємств, поданий Президентом України Ю. М. Кучмою Л. Д., як такий, що потребує конітентуального доглядання в частині доцільності виключення до об'єкта оподаткування виробничих засобів, встановлення диференціальних ставок оподаткування для підприємств з урахуванням фондомісткості окремих галузей господарства, стимулювання інвестиційних процесів.

3. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 1 січня 1999 року розробити концепцію оподаткування майна підприємств з урахуванням зауважень, зазначених у пункті 2 цієї Постанови, і разом з проєктами розрахунків соціально-економічних наслідків її впровадження надати на розгляд Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.
м. Київ,
31 жовтня 1996 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про звіт тимчасової депутатської слідчої комісії по перевірці фактів фальсифікації окремих підложбів Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства» та контролю за виконанням пункту 3 Постанови Верховної Ради України від 6 липня 1995 року «Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства»

Верховна Рада України постановляє:

1. Звіт Тимчасової депутатської слідчої комісії зняти до відома.

2. Відзначити, що Декрет Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства» від 17 березня 1993 року не вирішив проблеми створення та нормального функціонування первинного ринку приватизаційних цінних паперів, не виконав завдань з метою зменшення ризику покупу на у процесі розміщення вкладів в об'єкти приватизації. Законодавча невизначеність, непереведення юридично-правової експертизи проекту Декрету, масування чіткої системи контролю а сфері діяльності фінансових підприємств, безвідповідальність місцевих органів виконавчої влади здебільше спричинили активний створення та негативної діяльності псевдодовірчих товариств, трастів, страхових компаній, інвестиційних фондів та інших суб'єктів підприємництва в частині залучення коштів та по відношенню грошових коштів громадян. Неприйняття своєчасних оперативних заходів з боку владних структур, контролю за виконанням цього Декрету призвело до розповсюдження в Україні фінансового шахрайства у загальному для держави широкомасштабних розмірах, масового пограбування населення, насамперед соціально не захищеного.

3. Надаючи виняткового значення забезпеченню правових гарантій захисту майнових прав громадян, запропонувати Кабінету Міністрів України у міщій термін внести на розгляд Верховної Ради України:

1) Проект Закону України про забезпечення відшкодування втрат громадян, які постраждали внаслідок невиконання встановлених небажаних фінансових установ, а якому, зокрема, визначити:

— коло осіб, яким компенсуються зазначені втрати; коло об'єктів компенсації, яким має дорівнювати прамій дійсний шкоди, завданій громадянином; — що правозаступниками щодо майна довірчих товариств до інших небажаних фінансових установ, які фактично припинили свою діяльність, можуть бути інші особи (санатори) за умов залучення ними на себе зобов'язань щодо відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок недобросовісної діяльності цих установ, завданих втрат в обсязі, установленому цим Законом.

2) Проект Закону України щодо відшкодування втрат громадян, які постраждали внаслідок недобросовісної діяльності небажаних фінансових установ, заснованих акціями, мають бути державні органи та об'єкти громадян, які постраждали внаслідок діяльності цих установ. При цьому Фонд має стати правозаступником щодо майна довірчих товариств та інших небажаних фінансових установ, які фактично припинили свою діяльність, якщо немає осіб, які бажали здійснити акції. Вирішенням реалізації цієї проблеми грошових коштів та майна, що було зарековане до Фонду компенсації, є також надбачити участь в управлінні Фондом акцій держави, які і громадських об'єктів наладити, створених з метою захисту їх праці.

2) Проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про господарстві товариств» щодо підвищення рівня гарантій акціонерів по захисту їх прав.

3) Проект Закону України про внесення змін і доповнень до Цивільного процесуального та Кримінально-процесуального кодексів України, яким встановлюється б більш оперативний порядок виконання судових рішень та ухвал, постановок слідчих органів щодо майна юридичних осіб-боржників, за забезпечування гарантій належного збереження та економічного ефективного користування майном і коштами, на які накладено арешт.

4) До 1 січня 1997 року розробити примірне Положення про товариства по захисту прав вкладників.

5) Для скорочення розробку проекту Закону України про недержавні фонди соціального забезпечення, а також за законодавчого акта про гарантії захисту прав громадян, які залучаються в підприємства, які передаються на здійсненні цивільно-правових угод.

6) До прийняття законодавчих актів України, яким регулюються відшкодування втрат, заподаних громадянам внаслідок діяльності небажаних фінансових установ, які залучали кошти громадян 1993—1995 роках, запровадити процес, який відшкодує кошти та майна таких установ, на які накладено арешт в порядку виконання постанови або в ході попереднього розслідування з метою забезпечення цивільного позову чи можливості конфіскації майна.

7. Тимчасові депутатські слідчі комісії направити матеріали розслідування Генеральній прокуратурі України для вирішення питання про притягнення до відповідальності посадових осіб, дії яких завдали шкоди інтересам громади України у зв'язку з прийняттям та реалізацією Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства».

8. Генеральній прокуратурі України здійснити перевірку законності репресій довірчих товариств та інших фінансово-кредитних установ, які здійснювали свою діяльність із залученням коштів та цінних паперів громадян.

9. Державним Міністерству внутрішніх справ України у міщій строк провести репресії майна та грошових коштів небажаних фінансових установ, які за постановою Верховної Ради України вчинили напад на кошти, які знаходилися під арештом в порядку виконання постанови.

10. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Тимчасову депутатську слідчу комісію, яка розглядає питання про продовження до реалізації зазначених у Постанові заходів.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
31 жовтня 1996 року.

Засідання Верховної Ради України на час здійснення судочинства — найважливіше питання, яке розглядає миттєвий пленум Верховного Суду України

Сьогодні зацікавлені особи мають право без будь-яких обмежень звертатися за судовим захистом прав і свобод.

На цимчасу було зазначено, що загальні суди на підставі ст. 124, 144 Конституції України можуть визнавати неконституційними або такими, що не відповідають Конституції, законам України, рішенням органів місцевого самоврядування, акти заступників виконавчої влади: міністерств, відомств, місцевих державних адміністрацій. Звернення до Конституційного Суду в таких випадках не обов'язкове.

Суди під час розгляду справ можуть оцінювати зміст закону, іншого нормативно-правового акта, який регулює законність, але розглядають суди, і в усіх необхідних випадках застосовувати Конституцію як акт прамій дії.

Це надто важливо в тих випадках, коли це являє необхідність законів, а також коли закон або інше нормативно-правове акти, в тому числі і створені до прийняття Конституції України, суперечать їй.

Найбільшу увагу суду звернуто на те, що судові рішення мають ґрунтуватися на Конституції України.

Пленум обговорив також питання застосування Конституції та законодавства під час розгляду цивільних, кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення.

Обоюду увагу звернуто на те, що суди не повинні застосовувати законності, але спираються на не відповідні Конституції України. Зокрема, доводив перший заступник голови Верховного Суду України Володимир Стефанюк наголосити, що згідно з ч. 3 ст. 43 Конституції виконання примусової праці заборонено, тому антиконституційного може бути визнано практику застосування ст. 32, 33, 34 Кодексу акцій про працю (КЗП) України, положень як статутів про дисципліну, які передбачають можливість тимча-

сового переведення працівника без його згоди на іншу роботу в порядку дисциплінарного стягнення, у разі виробничої необхідності або простою чи аварії в іншій роботі, не передбаченій трудовим договором.

Але, мабуть, з такою трактовкою не всі згодні, і не тільки тому, що тепер значна кількість підприємств простують. Уявляється, що застосування правил ст. 32, 33 КЗП може обмежити тільки в частині примусової праці. А тому на початку розгляду цього питання необхідно було визначити термін «примусова праця». Чи можна, наприклад, визнавати неможливість застосування правил ст. 32 КЗП, якщо передати на переведення на іншу роботу за згодою працівника або без його згоди, але на роботу в межах його спеціалізації, кваліфікації чи посади, обумовленої трудовим договором? Крім того, ст. 32 КЗП встановлює процедуру зняття із служби осіб, які взагалі не торкається примусової праці. А чи можна визнавати примусову працю і не застосовувати тимчасове переведення на іншу роботу (ст. 33 КЗП) у випадках відвернення стійкого його лаха, виробничої аварії або злейшого усунення його наслідків для відвернення нещасних випадків, загинів майна?

До речі, це можна погодитися з і пропозицією щодо неможливості застосування осіб, яким не право на задоволення законних інтересів про адміністративні правопорушення, яким миттєвим кодексом тощо), конфіскації майна на підставі ч. 5 ст. 41 Конституції, яка передбачає застосування конфіскації майна як винятково за рішенням суду. Оскільки конфіскація майна як вид ухвалення закріплюється тільки в кримінальному законодавстві, Кодекс про адміністративні правопорушення встановлює як вид покарання не конфіскацію майна, а конфіскацію предмета, що

є знаряддям здійснення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення (ст. 29 КПАп).

З урахуванням того, що суди ніколи майже що до всіх, наприклад, цивільних справ не додержуються процесуальних термінів і розглядають, можна тільки уявити, який обсяг роботи буде додано судам і як його вирішуватимуть питання конфіскації, якщо так формулювання буде закріплене у постанові пленуму Верховного Суду України і застосовуватимуть його сьогодні на практиці.

На підставі ст. 9, 13 розділу 15 Конституції України, що закріплюють на певний час виконання деяких функцій за прокуратурою, пошлішко можна назвати її пропозицію щодо застосування судами, і тільки ними, окремих функцій, які сьогодні виконують органи прокуратури (видача санкцій на виведення в адміністративному порядку осіб, виділяючи виведення в жисте припинення або продовження в будні, що загрожують обвалом, видача дозволу на проникнення до життя чи до іншого володіння осіб, накладення арешту на кореспонденцію, дозвіл на її виймку та зняття інформації з каналів зв'язку).

Але хоч як би там було, сьогодні судам необхідні деякі роз'яснення щодо застосування норм Конституції України в судочинстві, і постановою, яку обговорювали на пленумі, мабуть, не останнє роз'яснення судам щодо застосування норм нової Конституції.

Життя, як відомо, вносить свої доповнення. Пленум Верховного Суду України розглянув і деякі інші питання. У його роботі взяли участь генеральний прокурор України Г. Ворсінов, перший заступник міністра юстиції В. Черниш, член Конституційного Суду України.

Сергій ДЕМСКИЙ.

Проблема

Нежданий гість потребує захисту

У СВІТІ існує понад 30 мільйонів людей, які змушені були покинути свої домівки. Вони шукають притулку і кращої долі в чужих країнах, водночас створюючи для наших країн неабиякі проблеми. І якщо в Західній Європі проблему біженців вирішують ось уже протягом трьох десятиліть, то країни колишнього союзу, зокрема Україна, виявились не досить готовими до зустрічі нежданих гостей.

Криваві громадянські війни, міжетнічні та релігійні конфлікти змушують тисячі людей шукати миру та благополуччя. Їх називають біженцями, мігрантами, людьми, що мають статус переміщених осіб. Частина з них приваблює Україну. Багатождаті міграційні з'являються в нас через те, що наша держава розташована на перехресті шляхів, що ведуть із Сходу на Захід, та з Півдня на Північ. Тому для більшості шукачів щастя в Україні стає містом (найчастіше державним) чи спокійнішим та безпечнішим місцем проживання.

Сучасне міжнародне право приділяє пильну увагу статусу

вимушених мігрантів. Це робиться як на універсальному — ООН — так і на регіональному рівнях. В Україні лише починають вивчати проблему біженців, розробляють рекомендації, спрямовані на поліпшення та оновлення чинного законодавства. Одним із заходів, покликаних звернути увагу на проблематику біженців, став семінар «Правий захист біженців в Україні», організований Українською правничою фундацією, Українським центром прав людини та Управлінням

Верховного Комісара ООН у справах біженців. У семінарі взяли участь судді, адвокати, представники міграційних служб, учení, зарубіжні експерти з прав людини. Присутні розглядали питання статусу біженців за українським законодавством та деякі прогалини у ньому, формування міграційного законодавства, правові та судові засоби захисту прав біженців, а також обговорили питання про економічну ефективність допомоги таким людям.

Аліса РОМАНОВА.

Інститут міліції в Кіровограді

Не інститут внутрішніх справ Академії внутрішніх справ України, а його навчально-консультативний підрозділ знаходиться в обласному центрі. Та суть не в цьому. Центр — структурний підрозділ інституту і, навчаючись у ньому азовно, підітьдесят шобий прийнятих студентів, більшість з яких — правоохоронці, зможе отримати вищу освіту просто вдома. Через те, що в області не вистачає кваліфікованих юристів, у закладі тотувають правознавців широкого профілю — спеціалістів для судів, прокуратури, органів внутрішніх справ.

Микола ВОЛОК.

Присвितив...

Без даху над боксом, майстерню і складом, без автобуса, бензовоза, водопровідної мережі заглипився КСП «Мрія» Червоноармійського району, що на Житомирщині. А все через те, що сторож кудись відлучився, а мешканці Пулино-Гутти вирішили знайти собі трохи пального, присвятивши срірному. Пальні обклали срірний пал на землі, тую пошту бензином... Поштовітелі дармового пального вдалося врятувати, що тепер розмірковують, у скільки обійдеться спроба позжитися громадським добром.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Наш спонсор

Вам збері з кандибобером?

Броварське підприємство «Комфорт»

привлас запам'ятовує від

приватних осіб, фірм, підприємств і реалізує

автономне і реалізує

алюміні, дверні блоки майстерню

підприємств, конструкторів

дощки для підлоги, вагонки, ламинат, підлогу, шпанинг;

дерева йнн-шодко, баласини.

Майстри виконують послуги

зі встановленням віконних та

дверних блоків.

У «Комфорт» європейська

якість та доступні ціни.

Адреса: Бровари Київської області,

Б. Бульвар, 14.

Тел. (294) 5-59-69, 4-11-74.

Принесли діти...

Годинами показував близько десятків рапук, коли біля подвір'я школи-інтернату, що в Косятині на Вінницькій, загальмували два шккряки авто. Їх зупинив тринадцятирічний хлопчик, який показав на салону двох дружок-підлітків — Сергія Г. та Гора О.

Незабаром про ту каздижачну подію знав не лише в обласному центрі, а й у Києві. Були пові-

домлені всі пости державної інспекції та дорожньої міліції.

Сергія та Гора вдалося розшукати вже наступного дня. І зробили це не працівники міліції. До Косятини хлопців привіз директор школи З. Москаленко.

Йому вдалося в пошарках з'ясувати всю історію з «викраденням». Після того, як хитруман забавляв додому, вони, зазвичай, домовлялися, пішли на заля-

личний вокзал. Сіли в електротягач Київ—Жмеринка і через деякий час спокійнісінько дісталися своїх «гнізд»: один зупинився у сестри в селі, другий у матері у Вінкці. А шоб пробіжати, як еликулася у погону, вигадка «легалду» і попросили свого олімпіалка розкажати їм вихователі. А та з переляку відразу вдарила на сполох...

Віктор СІРНИК.

Вінницька область.

УПЕРШЕ в судовій практиці Овещина розглянуто справу про захист прав людини і громадянина, проголошений Конституції України, і за результатами розгляду порушено кримінальну справу проти... працівників правоохоронних органів.

Овещина зазначила в цій історії порушення — історично 35-річний капітан запалу Андрій Кітаєв, і працівники Управління боротьби з організованою злочинністю по Одеській області, які його затримали і з його позбитувалися, — читали, безсумнісно, ці статті, що йдуть одна за одною в розділі «права, свободи та обов'язки людини і громадянина», внесені до Конституції України на чільне місце, одразу після «Загальних засад».

Втім, між двома подіями — опублікуванням тексту Конституції і його затриманням — був проміжок лише у п'ять днів, і звинувачення мають тепер своє рідийнй «кожор»; не дивно прочитати як слід, осемистити, вивчити, запам'ятати. Однак усе це — для легковірних та необізнаних. Бо й законів, що діють до цього, подібного свавілля не допускали. Та як цілоді підлеглі «не встигли», то націоналізм, нагучучи перед з'ясуванням, мало б натолуло: Конституція вже десь — керується нею і тільки нею.

18 липня 1996 року, о 9-й годині ранку, Андрій Кітаєв спокійно дістав автомобіль до вулиці Андемі-

ка Корольова, аби відвести авто на роботу своєї міліції. Сержіа та Гора вдалося розшукати вже наступного дня. І зробили це не працівники міліції. До Косятини хлопців привіз директор школи З. Москаленко. Йому вдалося в пошарках з'ясувати всю історію з «викраденням». Після того, як хитруман забавляв додому, вони, зазвичай, домовлялися, пішли на заля-

ал, під ребра, кинули на асфальт, знову вдарили — вже ногами. Потім — наруги, транспортування на вулицю Осипова, до Управління боротьби з організованою злочинністю. Аж тут у второпан, що налегли не якісь хлопці, а працівники міліції. Не міг зрозуміти тільки, чого вони від нього хочуть: говорити про якусь автоматину, питати, де вона. За «немагучістю», коли хотів щось з'ясувати, знов ударили. Лиш наприкінці дня з'явився слідчий, який і повідомив, що він, Андрій Кітаєв, допитується як... свідок. Прозавчавшись із людьми цілий день, повідомив їм права на захист

репійт огни справа, скільки і садна голоти, удар грудної клітки з переломом дев'ятого ребра справа, пошкодження правої нирки з кровотечею, опік на широкій ділянці правої грудної клітки... Отак допитували свідка.

Андрій Васильович, трохи отямившись, зашарив до лікарні адвоката Олега Куталєва. Вирішили звернутися до суду — з приводу захисту конституційних прав людини і громадянина. До розгляду справу прийняв Київський районний суд Одеси під головуванням Віктора Саватенка. Не думаю, що дозволяє це Віктору Івановичу просто: судовий розгляд, як-не-як, спрямований усе-

так проти працівників міліції, певною мірою, можна сказати, колор. Та й формулювання позову незвичні. Однак професійне сумілля відкинуло всі вагання. Й хоч як виснажило до суду представники УВБЮ, прагнучи захистити честь свого мундира та працівників, що скоїли наругу, послаючись при цьому навіть на якусь недовідомість та якеськомуні законодавчі акти (набачею якщо навіть

так, с, то це виправдане бездіяльністю жорстокість), та суд виніс справедливий вирок: «Визнати незаконним затримання Андрія Васильовича Кітаєва працівниками Управління боротьби з організованою злочинністю 18 липня 1996 року і порушенням його права на повагу до його гідності». Тільки ж, однак, суд не обмежився. Він прийняв як її постанову, а якій сказав: «Порушити кримінальну справу за фактом завадана 18.07.1996 року Кітаєву А. В. тілесних пошкоджень... середньої тяжкості співробітниками Управління боротьби з організованою злочинністю по Одеській області за ознаками статей 166-1, 173-1,

175-4 КК України. Справу направити для провадження кримінального розслідування прокурором Одеської області».

Що ж, будемо сподіватися, що з ачтасю прокуратури справу буде доведено до логічного завершення. І винні одержать по заслугах.

Дещо, однак, уже зараз насторожує. Виступаючи на пошійно проведений конференції суддів області, Анатолій Луначенко, голова Одеського облсуду, не тільки справедливо опікся від Київського райсуду, що створив прецедент виroku на захист конституційних прав громадян, які потрапили під протиправні дії працівників міліції, не тільки закликав, керуючись виключно вимогами закону, захищати права й свободи кожної конкретної людини, а й заявив: стало відомо, що з боку певних правоохоронних органів готуються кроки у відповідь — «викриття» судів у зв'язку із злочинним світом... Неважко замість того, щоб спільними зусиллями утверджувати в регіоні законність і правопорядок, виявляти в житті нову Конституцію України, дехто спрарді поліє стати на «стежину війни», аби лиш не прати заплямовані мундири?

Георгій ВОРОТНИК.

Одеса.

Чи мріє Чехія про ядерну зброю?

ПІДНАВОПО, що державинишлого асистента до Касва праїде. Президент Чехії Вацлав Гавел. Ця країна — парламентська республіка, і загалу держава можна назвати «батьком нації» з обмеженими конституційними правами. Але, за соціалістичним, його популярність нині сягнула 85 відсотків. І це, мабуть, унікальний випадок не тільки в Європі.
Задаючи центр «Демократичні ініціативи» та фонду Сороса група українських журналістів отримала змогу зустріти Гавела з президентом Чехії Республіки Вацлавом Гавелом.

— Скоріше він відвідає Україну. Кажуть, навіть планує побувати на Чорнобильській АЕС?

— Моя поїздка в Україну — діловий, на відміну від Чеської Республіки. Президент Леоніда Кучми. Хочу сказати, що це перший офіційний візит глави незалежної держави Чехії до незалежної України. А тому він матиме політичний характер і буде спрямований на розширення та вдосконалення міждержавних відносин. Я очікую, що під час розмови з Президентом Кучмою, іншими державними діячами крім питань про дві головні теми: двосторонні відносини і питання глобального характеру (створення нової системи безпеки, європейської інтеграції, ролі США в цьому Україні).

жиримо ми всі в єдиному світі.

— В Україні побутує думка, що Чехія, ставши членом НАТО, розмістить на своїй території ядерну зброю. Що ви можете сказати з цього приводу?

— Я не бачу причини, щоб НАТО розміщувало ядерну зброю на території нових своїх членів. Нині радикі літати так далеко, що в «чеських» немає потреби. До речі, представники альянсу жодного разу не говорили про такий намір, а навіть напад — заперечували його. Нині НАТО вступило у нову еру існування. Зник стратегічний ворог, ядерна зброя є стратегічною. Отже, нема зброю — не потрібна й зброя.

Але коли ж кажемо, що бажавемо стати членом НАТО без будь-яких зас-

тережень, — це принципово. Не годиться висувати умови, перш ніж нас приймуть до альянсу. Тому позицію не слід розглядати як вияв бажання мати на своїй території ядерну зброю. Щоб брати участь у розв'язанні спірних питань, треба реалізувати і всю відповідальність.

Я хотів би додати, що розширення НАТО позитивно співвідноситься зі створенням відносин партнерства з державами, які не мають наміру вступати до НАТО, у тому числі й з Україною.

Він — представник інтелегентів. Чи не виникає внутрішнього конфлікту між Гавелом-інтелегентом і Гавелом-політиком?

— Для представника творчої інтелектуальності поєднання політичного мислення з власною відповідальністю за власну критику. А для мене особисто — можливість переконати себе, чим хочу я бути вірним своїм принципам.

Записала
Наталія ФІЛІПЧУК

Хроніка. Факти. Події

Відень

Підготовчий форум

ОбСЕ 2-3 грудня. На зустрічі також обговорюватиметься питання створення нової системи загальноєвропейської безпеки та роль в ній ОБСЕ.

Ву

Вибори триватимуть

За попередніми неофіційними даними, жоден із претендентів на пост президента Румунії не зміг набрати 51 відсоток голосів. 17 листопада, як і очікувалося, відбується другий тур виборів. За президентське крісло борються Іон Ілієску і лідер опозиції Демократичної конвенції Румунії Еміль Константінеску, які одержали найбільшу кількість голосів у першому турі.

Сей

В очікуванні вибачень

Південна Корея не підтримує вибачень з Північної Кореєю доки, поки Пхеньян не принесе офіційні вибачення у зв'язку з випадком в середині вересня на її берег північнокорейського підводного човна. КНДР має також дані гарантії, що такі інциденти більше не повторюватимуться.

Ву

Ліві перемогли

За попередніми неофіційними даними, правляча коаліція лівих партій здобула в Сербії переконливу перемогу на виборах у нещодавніх виборах до нижньої палати Скупщини (парламенту) Союзної Республіки Югославії. Як повідомив представник Соціалістичної партії Сербії, з 878 тисяч підрахованих голосів блима 52 відсотків припадає на коаліцію, до якої, крім сербських соціалістів, входять рух «Югославські ліві» і партія «Нова демократія».

Видад

На 33-й паралелі не стріляють

Ірак спростував повідомлення Вашингтона про ракетний обстріл літаком ВПС США району Іраку ППО у районі 33-ї паралелі. «Жодних інцидентів у повітряному просторі на півдні Іраку не було», — відзначається у роз'яснювальній твіт тужаяі.

За повідомленнями кореспондентів «ГЗ» та інформаційних агентств.

Хто ж там переможе?

Київ / Тирасполь чекають на вибори у Молдові

ЗАСЛУЖИЛИ голови парламенту Молдови Думитру Дяков вважає, що для розв'язання придністровської проблеми було б корисно змінити керівництво і Молдови, і Придністров'я. Що ж, така нагода є в середині листопада в усіх Молдові, а вчорні у Придністровському регіоні відбулися президентські вибори.

Самі вибори зазвичай Кишинів Тирасполь аж ніяк не стрічати. Придністровці категорично відмовилися відкрити у себе 17 листопада виборчі дільниці. «У групі ми провели-мо вже другі вибори президента, і тому не може бути і мови про дільничні вибори», проголошує Молдову на ній території, — заявив голова Верховної Ради Придністров'я Григорій Маракуня. — Втім, незважаючи на військову агресію 1992 року, а також на неспіву відмову президента Сігету підписати паравійний меморандум про нормалізацію відносин, ми не будемо чинити перешкоди громадському процесу, що прокинувся на ній території. І закликаємо представників на дільничні, відкрити у Бендері, Кошинів та інших прилеглих до Придністров'я пунктах...»

З свого боку, кишинівська влада вважає вибори придністровського президента неслідовими. «У будь-якому випадку вони нічим не будуть визнані», — заявив Думитру Дяков. Навгаюо білий ефект для врегулювання придністровського конфлікту мала б участь жителів регіону у виборах президента Молдови, тому що в цьому випадку новий президент представляв би їхні інтереси. Громадянина Молдови, до речі, прийняли 35 тисяч придністровців.

Крім нинішнього молдовського президента Міри Сігету, лідерів президентського крісла в Молдові ще восьмеро. Спостерігачі, втім, сходяться на думці, що боротьбу континенту між трьома: серйозно конкурує Сігету складає співкерівник парламенту Петру Луцунський та прем'єр-міністр Андрій Сандел. Особливо, як на сторонній погляд, неспівні шанси має Сандел. Він очолює прихильну в державі Аграрно-демократичну партію, має авторитет у провінції і, до речі, у Придністров'ї. Навіть за часів повноцінної «холодної» ворожнечі молдовський прем'єр часто навідувався до Сігету, а Сігету, з свого боку, згадував господарський комплекс, економічні зв'язки між лідом та правобережжям Дністра. «Тирасполь готовий

вести переговори з врегулювання придністровського конфлікту з будь-яким з кандидатів, якого обере 17 числа молдовський народ», — заявив Григорій Маракуня, — аніж, принаймні, мають певне значення. Також мені відомо, вони схилилися в бік Санделі».

Сам прем'єр виступив даними із зверненням до мешканців Придністровського регіону: закликав їх ужити участь у виборах і записати, що правляча партія з повагою ставиться до прагнення придністровців набуття територіальної автономії.

Отже, результати майбутніх молдовських виборів можуть реально вплинути на переговори Кишинів та Тирасполя. Щодо українсько-молдовських стосунків, то їхнє зміни очікувати нелегко чи складно. Зовнішня політика Молдови регламентована конституцією, до того ж ніхто з найвідоміших кандидатів у молдовські президенти політичним радикалізмом не хворіє. Українці, втім, реально зацікавлені в тому, щоб не виникло питання, і хоча б з огляду на це їм має бути цікаво: хто ж там переможе?

Анатолій МАРШИНОВСЬКИЙ.

Сара проти Барбі

ПРИСТОЙНА чорнява Сара має зникати повністю безсмертних бандитів Барбі. Іран захищається від іракської загрози: «Нашим дитинкам не дають непрапорний образ життя!».

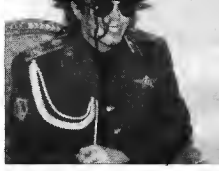
Для того, щоб уникнути впливу «Барбі-культури», тут створили ісламську Сару, яка замість культи Барбі та жерничих кульок, носить чадру і традиційний національний одяг. Чорноволоса лаявочка має виконати свою місію: прищепити іранським дівчатам

традиції Ісламської Республіки і зупинити «наше» довгогого блудництво Барбі. Мадіда Галері, один з «батьків» Сару та керівник Центр розвитку культури для дітей, сказала: «Ми повинні мати власні моделі, щоб протиставити своєму західним стереотипам».

Центр також веде боротьбу з відеографією з США, які заповнюють країну. Багато з них — збуйний біс Галері. Пересудим ті, що достояття Ірану нелегально. Деякі навіть відверто спрямовані проти нього, напри-

клад, відеогра, де F-117 — бомбардувальник США — здійснює наліт на терористичні центри в Ірані. Такі відеоігри Галері забороняє заборонити, бо несправедливо, наприклад, традиційним ховалкам чи «небо та селестро».

— Нашою метою є боротьба з катастрофічним впливом зброї, бізнесу, ісламських американської продукції, але суть американських ігор завжди в тому, щоб якнайбільше вжити, — така позиція міністерства культури Ірану.

Варшавський концерт Майкла Джексона став для польської столиці стихійним ліхтарем: аж уздріти кумира прихильників його шанувальників у цієї країні і навіть із сусідніх держав. Багатокоштові автомобільні затори, збої в роботі міського транспорту... Ох, і завада Майклі клікнотів простим вар-

шав'янам! А от дружина польського президента Ілона Яценювська зустрічусь з поп-зіркою, як свідчить знімок, заволодела. Незважаючи навіть на те, що самого Джексона за його калейдоскопом, окулярами та зачіскою майже не видно. Зате — чути, і говорить він, мабуть, шось дуже дотепне...

Головний маршрут «ЛАЗу»

ПЕРЕД автомобільною галуззю України постало загальне питання: *бути чи не бути? У скруті ситуації опинилися «ЛАЗ» і «КРАЗ». Залишилася останній форпост — Львівський автобусний завод. Що завтрашній день тому для нього? Що підприємство може для збереження своїх? Пропаганда і роздуми надеші проблеми акціонерного товариства «ЛАЗ» Степан ДІДЯЧК.*

НО», купуючи їх за валюту.

— На жаль, щодо великого машинобудівного комплексу в Харкові політика залишилася не такою, якою хотів бути в ім'я кінцевого результату. Не було чітких пріоритетів зосередження зусиль і коштів, щоб виграти хоча б один конкурентоспро-

можний двигун, коробку передач чи задній мост. Донині жодного вузла чи агрегату. Підприємства розлапали вкеселі, кожане тигуло ковалу на себе, а врешті ми залишилися біля розбитого корита. Я це переживав, але... мій голос не чули ні в Харкові, ні в урядових колах. Харків'яни ображалися на мене за те, що я їм не вірю. Мене мало не звільнили з роботи за... «антиукраїнську політику», за те, що не підтримував українського виробника, а купуюв двигуни у Франції. Дуже хотів би мати хорошу українську компанію, але не бачу, звідки вона візьметься. Не бачу інвестора, який вкладає у це гроші. Коли же тільки постало питання про створення того чи того вузла, вже мали достатньо кохати, щоб зрозуміти, чому це не вийшло б до завершення «було викона-

— Так, ми створили нове покоління автобусів і зробили це навіть швидше, ніж планували. Мені завжди було спротивлятися лише те, що за п'ять років ми не знайомо інвесторам. Це — проблема зайвості з перших днів. Знайшли кошти для розробки нових конструкцій, але щоб досягти серйозного прогресу, необхідно змінити технічне переозброєння «ЛАЗу».

— Як хоче фірма «РЕНО» стати нашим стратегіч-

потреба у приміських автобусах, які ми люди ставалися на роботу. Таких ринків збуту, які ми мали, вже не буде.

— Отже, на «ЛАЗі» передбачують і драматичну ситуацію, якщо не знайдуть того стратегічного інвестора, котрий візьме участь у його приватизації?

— Вважаю, що ми розумно ведемо політику реструктуризації. Будемо максимально диверсифікувати наші потужності різними об'єктами робіт і шукатимемо інвестора для окремих процесів, пунктів програми.

Безперечно, економічна ситуація в державі впливає на розвиток «ЛАЗу».

Марно сподіватися, що такі велетні, як «ЛАЗ», «КРАЗ» і «ЗАЗ», можуть вижити і прожити окремо від держави. Загальне оздоровлення економіки позначиться і на наших підприємствах. Україна прагне бути серед великих держав, але має великі проблеми, бо ми вийшли із затратної економіки, дістаємо у спадок від Союзу тяжкий бюджетний

прес. Ідеологи не мали державиницької політики і лише тепер стаємо свідками впадіння в життя окремих напрямів економічної стратегії. Розпочато серйозну підготовку кадрів нового покоління і в державі, і в нас на «ЛАЗі». Ми підготували резерв керівного складу, що зможе працювати за ринковими умовами.

Розмовляла Оксана ТЕЛЕНЧІК.

На фото: продукция «ЛАЗу».

ним інвестором?

— «РЕНО», будемо об'єктивні, не дуже оптимістично однією ситуацію з автомобілебудуванням в Україні. Кожний інвестор висуває вимогу: покажіть ваші ринки збуту і нехай ваші клієнти підтвердять, що вони гарантовано протягом року купуватимуть ваші автобуси. Сюого часу ми випускали 9 тисяч автобусів, нині — дві тисячі. Продаємо їх у Росію. Україна не купує, бо нема коштів. З об'єктивних причин зменшилася кількість пасажирів, а також

Осінній турботи

Маневри на полі окремо взятого району

ЩЕ ПЕРИОДІК добу жовтня, йдучи з Одеси на Київ, можна було наблизити обидві дорослі людини казкою: один паде вже окремо смародячий кишин озимина, а на другому — тільки сіяла. Чому так? Абоже оптимістичні терміни — 15 вересня, а за декаду господарства сіяли, як правило, завершують. Виходить, — відстання на декілька кілометрів. І це в районі, що за площею посівів ниминше ніж у сусідньому, а в області саме заводи ошків, ніж у сусідньому, кутурі землеробства, додержаною агроінженерної дисципліни. То чому ж зараз отакий парадокс?

— Більшу частину озимих, перелусмі пшениць, ми таки посіли в оптимальні для нашої осінні терміни. Ці сходи йні в бачили, — розповідає заступник начальника Київського районного управління сільськогосподарства і продовольства з питань рослинництва Михайло ПАМІРІН. — Ну, тоді ми продовжили сіяти й на початку жовтня, є пояснення. Найперше — вирішили скористатися з сприятливих умов, аби на кілках техніки не застрягли проти раніше намеченого розширити озимий клин. Це виправдало, адже саме озимі, зв'язуючи менші як половину площі під зерно, мають до 50 і більше відсотків валового збору зерна. Тож просто гріх було б не скористатися з шансу, що підпнула природа. В разі господарств посіли на 200—300 гектарів більше, ніж зазвичай.

— Та чи не позначиться негативно на врожайності окреме розташування термінів? — Сподіваюсь, що ні. Бо з пшеницями майже всього вийшло своєчасно. До того ж, на 90 відсотках площ зуміли внести валочина із своєю мінеральною добривою. Нелегко не даюся за ниминше безтурботні я. І ще неабиякий чинник: у господар-

ствах поновили посівний матеріал. Ми проаналізували за три останні роки врожайність культивацій у нас проти озимий пшениць. Найкраще зарекомендували себе «Одеска-162», «Албартос одеський», «Вимпел». Ось на ній і робимо ставку. Використали, і це того ж, а також і на інших територіях, що покласти насіння в ґрунт у середині жовтня.

С — це чинники, котрі вплинули на несвоєчасність осінньої сілки. Через цю ситуацію досягнення деяких культурно-переперіників не скрізь вдалося вчасно звільнити й підготувати окремі площі. Ну, в поєднанні, нічого гріха кричати, й нерозпорядність далася званики: на техніку не підготували, там наші, а ще сіль пального в достатку не мали. Щодо останнього, то скрупу повели, аби відлучало. Держава, на жаль, не посілає сплатувати гроші за зерно, поставлене в рахунок контрактів. Борт — сотні тисяч гривень, які так знадобилися б зараз для успішного завершення комплексу осінніх робіт у полі. — До речі, чи не підви-

щит урожайності зернових культури, яку зараз збираєте?

— Нинішній рік, на жаль, такий, що сіяли кукурудзу на зерно на п'яти з лішкоом тисяч гектарів, а збираємо менш як на двох. Більшість мисливів довелося перевести до кормової групи, зібрати на силос. Причина — запізніла весна не дала змоги повністю кукурудзу своєчасно, а рання й дошова осінь — визріти врожаїв. Та все-таки врожайність зернових дещо зростає — завдяки рису, який зараз збираємо. Його у нас близько чотирьох тисяч гектарів. Так-от, з кожного беруть 50 і більше центнерів білого зерна.

— Топік і в області, і в нас в районі залишилися чималі площі безорані. Як з під'являти збів нині?

— Дош, звичайно ж, — благо. Та десь на південь від нас, а саме в районі збирання кукурудзи, овочів, соняшнику, а площі саме з-під цих культур ідуть під збів. Тепер прагнемо налагодити збирання. Хоч, а вже го-ворим, пожедики й струмусь нестача пального. І особливо прикро, що через його брак не можемо всього дати під оранку органічної добриви, яких накопичилося біля півтора до 500 тисяч тонн. Аби вивезти їх, підраховали, потрібно дві тисячі тонн дизеля. Коштує на це — катма. Організаційно, цілком механістично, що вивозити добрива, та про бажані обсяги робіт тут залишається поки що тільки мріяти. Колишні вносили на гектар органіки десять тонн органіки, тепер — 2—3 тонни. І так скрізь, не тільки у нас. А земля ой як ти добріш просити! За занаданою валом, відомо, — погана годування.

Інтер'ю взяв Георгій ВОРОТОНОК. Одеська область.

Вітчизняний стиль

Україна може виготовляти не найгірші ліки в світі

У Харкові відбулося засідання комітету Державного комітету медичної та мікробіологічної промисловості

Фармацевтична промисловість залишається однією із небагатьох в Україні, яка нарощує обсяги виробництва. Лише протягом ниминшого року виготовлено ліків на 239 мільянів гривень. Порівняно з роком ниминим приріст становив 9 відсотків.

В Україні сьогодні працює більше двох десятків фармпідприємств, які виготовляють понад тисячу медпрепаратів. Ще два роки тому ми не мали жодного зареєстрованого медпрепарату в зарубіжних країнах. А зараз у Болгарії та Румунії їх близько 20. Не менш як 40 медпрепаратів зареєстровано у Словаччині, з часом реалізуватимемо свої ліки й на західному ринку. І жодних особливих перешкод на цьому шляху немає. Як підкреслив на колегії голова Держкомлімбпрому Юрій Спіженко, ми можемо і повинні складати конкурентноздатний фармацевтичний виробник.

Бувавало через два місяці в Україні стане до ладу завод з виготовлення інсуліну, який цілком відповідатиме міжнародним стандартам. З наступного року розпочнеться виробництво вакцин, технологія виготовлення яких також світового рівня. Вітчизняна фармпромисловість може забезпечувати не тільки потреби країни, а й мати неограничений прибуток у цьому бізнесі. За кількості останніх років Україна в шість разів збільшила експорт медикаментів.

У Харкові перед виробниками ліків було поставлено завдання: знася окремі наших медпрепаратів має бути відсоток на 30 більший порівняно з найбільшими конкурентами. Хоча вже зараз чимало препаратів виробляємо за якісними характеристиками на рівні зарубіжних аналогів, а то й краще. Однак проблем ще залишається чимало.

На жаль, галузь має дуже низький рівень технічного оснащення. Профільні підприємства України зі своїм завданням не справилися, тому прийнято рішення розмістити замовлення на тих заводах, які можуть зробити все. Один із видів такого обладнання виготовлено на ВО «Завод ім. Малишевського», тож фармацевти відправили на виробництво танків. У цьому також вигода для української економіки. Бо ми finansуємо не зарубіжні підприємства, а власні конструкторські бюро, заводи, котрі, як переконані учасники колегії, можуть працювати не гірше, мають розумні голови і золоті руки.

Микола КОСІЙ.

Харків.

Загублене
свідцтво компанії
«САМ МАРКЕТИНГ
ІНК» № 6759, видане
Печерською РДА
Києва 30.12.93 р.,
вважати за недійсне.

